

واجب

کلید واژه: **واجبات در قرآن**، عدم ذکر جزئیات **احکام‌عنوان پیوند** در قرآن پرسش: آیا همه واجبات الهی در قرآن ذکر شده است؟ پاسخ: در قرآن کلیات احکام و واجبات بیان شده است اما جزئیات احکام به عهده **پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - و ائمه - علیهم السلام -** واگذار شده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - معنای واجب
- ۱.۱ - واجب در مقابل ممکن
- ۱.۲ - کاری که اگر ترک شود مذمت دارد
- ۱.۲.۱ - واجب عقلی
- ۱.۲.۲ - واجب شرعی
- ۲ - قرآن کتاب قانون
- ۳ - حدیث تقلین
- ۴ - واجبات در قرآن
- ۵ - علل عدم بیان جزئیات واجبات در قرآن
- ۵.۱ - حجیم نشدن قرآن
- ۵.۲ - پیامبر مفسر قرآن
- ۵.۳ - اهل بیت مفسر قرآن
- ۶ - منابع بیشتر جهت مطالعه
- ۷ - پانویس
- ۸ - منبع

معنای واجب

وجوب به معنای **ثبوت** است و واجب نیز چند گونه استعمال شده است.

← **واجب در مقابل ممکن**

← **کاری که اگر ترک شود مذمت دارد**

فعلی که اگر ترک شود ترک کننده استحقاق **ملامت** و **مذمت** دارد و این هم دو قسم است.

← **واجب عقلی**

واجب عقلی مثل وجوب **شناخت خداوند**، اصل **رسالت** و **نبوت**.

← **واجب شرعی**

واجب شرعی مثل وجوب **عبادات (نماز و روزه و ...)**

قرآن کتاب قانون

لذا آنچه قاعدتاً باید در آن بیان شود، کلیات مسائل است نه جزئیات آن، مگر در مواردی که ضرورت و مصلحت اقتضاء کند.

حدیث تقلین

پیامبر اسلام در حدیث معروف و متواتر «تقلین» [۱] [۲] فرمود: «من دو چیز گرانبها در بین شما باقی می‌گذارم، **کتاب خدا**، و **عترت و اهل بیت** من...» از این حدیث نکاتی استفاده می‌شود ۱- عترت و قرآن همیشه باهمند و جدا ناشدنی، آنها که طالب حقایق قرآنند باید به دامن اهل بیت چنگ بزنند. ۲- پیروی از هر دو بدون قید و شرط **واجب** می‌باشد. ۳- هر دو **معضومند**. ۴- در طول تاریخ باید فردی از اهل بیت، همیشه در کنار قرآن وجود داشته باشد. ۵- جدا شدن از اهل بیت و یا پیشی گرفتن از آنها مایه **گمراهی** است. ۶- آنها از همه افضل و **اعلم** و برترند. [۳]

واجبات در قرآن

در قرآن واجبات به صورت کلی بیان شده است. و تمام واجبات و احکام با تمام جزئیات در قرآن بیان نشده است.

علل عدم بیان جزئیات واجبات در قرآن

← حجیم نشدن قرآن

یکی از رازهای عدم بیان جزئیات احکام و واجبات، حجیم نشدن قرآن است، به گونه‌ای که خواندن و انس با آن ممکن باشد، به عنوان مثال نماز به تنهایی «۲۰۰» مسئله دارد که اگر بنا بود همه جزئیات در قرآن بیان شود، شاید «۱۰۰» جلد کتاب می‌شد، و این مسئله را با مراجعه به قرآن، به خوبی می‌توان فهمید که بعضی از **اعمال واجب** در قرآن اسم برده نشده است، و همچنین اصل **نمازهای پنجگانه** را بیان فرموده است ولی تعداد کلمات نمازهای پنجگانه در قرآن بیان شده است و همچنین **خمس** در آیه **غنیمت** مورد اشاره قرار گرفته است [۴] ولی جزئیات در قرآن نیامده است و همچنین احکام **زکوة**، **حج**، **امر به معروف**، **جهاد**... **خداوند** در کنار **وحی** قرآنی **وحی** دیگری را برای **پیامبر** - صلی الله علیه و آله و سلم - نازل می‌کرد به نام **الهام بیانی** و **حدیث قدسی**، که **جزئیات احکام و تأویلات قرآن** را بیان می‌نمود.

← پیامبر مفسر قرآن

خداوند در قرآن، پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - را به عنوان **مبین** و **مفسر** کتاب معرفی کرده است و می‌فرماید: «ما این ذکر (قرآن) را بر تو نازل کردیم، تا آنچه را که به سوی مردم نازل شده است برای آنها (بیان نموده) روشن سازی و شاید **اندیشه کنند**» [۵] و یکی از وظائف او بیان جزئیات احکام کلی موجود در قرآن است.

← اهل بیت مفسر قرآن

اهل بیت عصمت و طهارت - علیهم السلام - نیز به عنوان مفسر حقیقی قرآن هستند. از اینجا است که به اهمیت **حدیث ثقلین** و سفارش اکید پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - و ضرورت وجود **امام** در کنار قرآن پی می‌بریم. آن چه به طور خلاصه قابل بیان است، این است که: در قرآن کلیات احکام و واجبات بیان شده است اما جزئیات احکام به عهده‌ی پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - و **انمه** - علیهم السلام - واگذار شده است.

منابع بیشتر جهت مطالعه

- ۱- تفسیر نمونه، آیت الله مکارم شیرازی و همکاران، ج ۷، ص ۱۷۵-۱۷۶.
- ۲- پیام قرآن، آیت الله مکارم شیرازی و جمعی از دانشمندان، ج ۹، تمام کتاب مفید است.
- ۳- قرآن در قرآن آیت الله جوادی، انتشارات اسراء.
- ۴- التفسیر و المفسرون، آیت الله معرفت، ج ۱، نقش اهل بیت در تفسیر.

پانویس

۱. ↑ ابوالحسن مسلم بن الحجاج القشیری، صحیح مسلم بشرح النبی، بیروت، دارالفکر، ۱۴۰۱، ج ۱۵، ص ۱۷۵.
۲. ↑ خطیب خوارزمی، عنایب خوارزمی، تهران، مکتبه نینوا الحدیثه، ص ۲۲۲-۲۲۴.
۳. ↑ مکارم شیرازی، ناصر با همکاری جمعی از دانشمندان، پیام قرآن، قم، انتشارات نسل جوان، چاپ دوم، ۱۳۷۴، ج ۹، ص ۷۵-۷۶.
۴. ↑ انفال/سوره ۸، آیه ۴۱.
۵. ↑ نحل/سوره ۱۶، آیه ۴۴.

منبع

اندیشه قم.

رده‌های این صفحه : **قرآن شناسی** | **جامعیت قرآن**